NEHÉZ ONLINE RENDSZERBEN VEVŐT TALÁLNI A JELLEGZETES VÁSÁRI TERMÉKEKRE, SOK MÚLIK A KIRAKODÓVÁSÁROKON, HÍRVERÉSEN

Az értékesítéstől függ a kistermelők jövője

Teljes gőzzel működnek a Bihar megyei kistermelői kirakodóvásárok. Főszervezőjük, az Érmelléki Gazdák Egyesületének falugazdásza, Laskovics István szerint a termelők attól tartanak, hogy ősztől újabb járványügyi tiltások lépnek életbe, ezért a nyári hónapokban igyekeznek kihasználni a tavaly elmaradt értékesítési lehetőségeket.

» MAKKAY JÓZSEF

A kézműves munkával készülő termékek vásárlása találkozásfüggő az eladóval

ÉRMELLÉKI GAZDÁK EGYESÜLETE

Újabb kiadásához érkezik a július 24–25-ei hétvégén Nagyváradon, a városközponthoz közeli Nagyvásártéren (ma December 1. park) az Érmellék ízei és termékei elnevezésű kirakodóvásár. A szombaton és vasárnap 10 és 20 óra között látogatható kistermelői vásárt az Érmelléki Gazdák Egyesülete és a Hegyközi Gazdák Egyesülete közösen szervezi mintegy ötven kiállítóval. Az idei negyedik nagyváradi vásáron zöldségtermesztők, méhészek, sajtkészítők, natúr szörpök, lekvárok, savanyúságok előállítói és mézeskalácsosok kínálják mezőgazdasági és élelmiszeripari termékeiket. Gazdag lesz az ékszereket, házi dekorációs termékeket, népi ruhákat, korondi kerámiát, natúr szappanokat, kozmetikumokat és számos levendulaterméket kínáló kistermelői felhozatal is.

Laskovics István, az Érmelléki Gazdák Egyesületének falugazdásza szerint a koronavírus-járvány hosszas kimaradás után először idén február végén megszervezett nagyváradi vásárukat áprilisban újabb követte. A kistermelők részéről egyre nagyobb nyomás nehezedik a szervezőkre, hogy az ősztől feltételezhetően újra foganatosítandó korlátozások előtt minél több vásárlehetőséget teremtsenek. Nem véletlenül, hiszen a tavaly tavaszszal berobbant pandémia a kézműves kistermelőket viselte meg legjobban, termékeiket nem igazán tudták internetes úton értékesíteni, hiszen a kézműves munkával készülő népi ruhák, ékszerek, levendulatermékek, stb. vásárlása találkozásfüggő az eladóval. „A jellegzetes vásári termékekre nehéz online rendszerben vevőt találni. A vásárok kimaradása miatt sok kézművesnek megszűntek a bevételei, ezért más megélhetés után kellett nézniük. Aki a pályán maradt, igyekszik minden vásári lehetőséget kihasználni, hogy az előttünk álló nehezebb időszakokra tartalékolhasson” – fogalmazott a Krónikának Laskovics István mezőgazdasági mérnök.

» Annak a termelőnek van jövője, aki nemcsak megtermeli a tejet, zöldséget, gyümölcsöt vagy húst, hanem fel is dolgozza, és hozzáadott értékkel értékesíti termékeit.

A kézművesek nehéz sorsához képest a mezőgazdasági kistermelők jobb helyzetben vannak, a pandémia serkentette a helyi mezőgazdasági termékek fogyasztását. A falugazdász szerint ez meglátszik a vásárok forgalmán: míg a 2019-es kirakodóvásárokon a kézművestermékek fogy tak jobban, mára kiegyenlítődött a forgalom a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek javára.

Helyfüggő kereslet

A partiumi gazdaszervezet 2015-ben tartotta első vásárát, és 2019-re évi kilenc kirakodóvásárt sikerült tető alá hoznia Nagyváradon. Az emberek hamar megszokták a kistermelői vásárokat. A polgármesteri hivatalok által fenntartott zöldségpiacoktól eltérően a vásárokon nem az őstermelői igazolvánnyal rendelkező viszonteladók kínálják a nagybani kereskedők által importált zöldséget és gyümölcsöt, hanem helyi gazdák által előállított jó minőségű áruk kerülnek a fogyasztóhoz. A sikeren felbuzdulva 2020 elején az érmelléki gazdaszervezet több termelővel, és sűrűbben megtartott vásárokban gondolkodott, terveit azonban felborította a járvány. Tavaly mindössze három vásárra sikerült kínkeservesen megszerezni a közegészségügyi hivatal engedélyét, de más erdélyi megyékhez képest ez is szép teljesítmény, hiszen sok helyen egyetlen kirakodóvásárt sem engedélyeztek a gazdáknak, miközben országos viszonylatban egyetlen nagyáruházat sem zártak be az egészségügyi szabályok be nem tartása miatt.

Idén a tavalyi kimaradást igyekeznek pótolni Bihar megyében, ugyanakkor a szervezőknek és árusoknak azzal is számolniuk kell, hogy a pandémia hatása miatt kisebb az érdeklődés, mint egy-két évvel ezelőtt. Ráadásul beköszöntött a nyári szabadságolások időszaka, amikor az emberek elhagyják a várost. „Míg korábban természetes jelenség volt, hogy az érdeklődők a város másik végéből is eljöttek a vásárokra, mostanra ez megváltozott. Ezért döntöttünk úgy, hogy rendre Nagyvárad több helyínén tartunk vásárt, hogy a környék lakosságát tudjuk megcélozni. Míg a mostani nagyvásártéri felhozatalon a kézművestermékek fogynak jobban, a Magnólia parkban megtartott vásárainkon a mezőgazdasági termelők jártak jobban. Igyekszünk egyensúlyt tartani, hogy lehetőleg minden termelőnek kijöjjenek a számításai” – fogalmaz a falugazdász.

A legtöbb 50 termelővel megrendezésre kerülő vásárokon nem jut minden igénylő asztalhoz. A pályázati támogatással összehozott vásárok szervezőinek válogatniuk kell a jelentkezők között, hogy egy-egy termékcsoporttal legfeljebb 3–4 termelő jelentkezzen, hogy az árusoknak megérje a vásározás. A különböző eseményekhez is kapcsolódva – például Szent László Napok – a havonta immár két alkalommal is megrendezendő vásárokon valamennyi kistermelő sorra kerül, ami sok család számára biztosít megélhetést Nagyváradon és környékén.

Megtalálják a törzsvásárlókat

„A sikeres nagyváradi vásárok mintájára idéntől Bihar megye több településén is szervezünk helyi kirakodóvásárokat. A sort Bihar faluval kezdtük, ahol már két kisebb vásárunk volt, de sikeresnek bizonyult a margittai is, ahol a polgármesteri hivatallal közösen készülünk a következő vásárra” – sorolja Laskovics István, aki szerint a mezőgazdasági őstermelők és kézművesek vásáraira Erdély-szerte egyre nagyobb az érdeklődés. A multinacionális üzletláncok gyors terjeszkedése miatt a peremre szorított helyi mezőgazdasági termelők számára ezek a helyi vásárok jelentik az egyetlen biztos értékesítési lehetőséget. Bihar, Kolozs és Szatmár megyében a mezőgazdasági egyesületeknek köszönhetően egyre több sikeres vásár jön össze, ugyanakkor a székelyföldi megyékben is szaporodnak a sikeres kezdeményezések.

Az Érmihályfalván dolgozó falugazdász a kistermelői vásárok legnagyobb hozadékát a hírverésben látja. Míg pár évvel ezelőtt a vásárlók viszszafogottan viszonyultak a kezdeményezéshez, ma már fontos értékesítési alternatívává vált az üzletláncokkal szemben. „Minden vásárról gazdag fénykép- és videófelvételeket töltünk fel honlapjainkra, és együttműködünk a sajtóval. A vásárok után rengeteg vásárló keres meg, és telefonon vagy a honlap címére küldött elektronikus levélben érdeklődik egyik-másik termelő elérhetősége felől. Miután megtapasztalják a helyi termékek minőségét, kapcsolatba akarnak lépni a termelővel, hogy máskor is tőle vásároljanak. Sok kistermelőnek így épül ki a törzsvásárlói köre” – magyarázza a mezőgazdasági mérnök.

Megtorpant vállalkozói kedv

Laskovics a pandémia negatív hatásának tulajdonítja, hogy az utóbbi másfél esztendőben megtorpant a élelmiszer-feldolgozó egyéni vállalkozások száma. Míg az előző években többen kaptak kedvet méztermelésre, tejfeldolgozásra, sajtkészítésre, szörpök, gyümölcsízek és savanyúságok előállítására, az utóbbi időszakban nincs új érdeklődő, aki kisvállalkozóként engedélyt váltana ki terményfeldolgozásra és forgalmazásra. A vásárok megszűntével sok termelőt elrettentett a bizonytalanná váló értékesítés. Igaz, hogy többen is érdeklődtek, tájékozódtak a megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Hivatal munkatársainál, de egyelőre kivárnak. Az érmelléki falugazdász nagy jövőt lát a kézművestermékekben. Úgy véli, a falugazdászok feladata tájékoztatni az embereket arról, hogy annak a termelőnek van jövője, aki nemcsak megtermeli a tejet, zöldséget, gyümölcsöt vagy húst, hanem fel is dolgozza, és hozzáadott értékkel értékesíti termékeit.

A nagyüzemi élelmiszerekből kiábrándult tudatos vásárlók száma növekszik, ezért elsősorban a gazda hozzáállásán és kitartásán múlik, hogy ez az alternatív értékesítési lehetőség mennyire lesz eredményes és sikeres. Laskovics István érmelléki falugazdász szerint a jövő azoké a gazdáké, akik ki tudják alakítani törzsvásárlóikörüket.

A jövő azoké a termelőké, gazdáké, akik ki tudják alakítani törzs vásárlói körüket